

Asia: VN/335/2019-OM-118

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vesilain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kymenlaakson liitto kiittää lausuntopyynnöstä koskien hallituksen esitystä vesilain muuttamisesta. Tavoitteena on tarkistaa vesilakia siten, että kalatalousvelvoite tai kalatalousmaksu voitaisiin liittää nykyistä helpommin myös sellaiseen lainvoiman saaneeseen vesivoimalaitoksen lupaan, johon näitä velvoitteita ei entuudestaan sisälly. Tällaisia vesivoimalaitoksia kutsutaan nollavelvoitelaitoksiksi.

Kymenlaaksossa on joitakin pieniä nollavelvoitelaitoksia. Kymenlaakson liitto pitää hyvänä asiana, että jo pitkään valmisteilla ollut, vesipuitedirektiivin mukainen lakimuutos etenee. Velvoite voi olla kalatie- tai kalatalousvelvoite, joka tarkoittaa esimerkiksi istutuksia. Näistä ainoastaan kalateiden rakentaminen edistää vaelluskalojen luonnonmukaista elinkiertoa, joka on asetettu tavoitteeksi mm. päivitettävänä olevassa kalatiestrategiassa.

Kalatie- tai kalatalousvelvoite eivät ole ainoita työkaluja, joilla kalatalousviranomainen voisi edistää vaelluskalojen ja jokivesiekosysteemien tilan parantamista. Suomen ympäristökeskuksen vetämässä hankkeessa Kymijoen alaosan säännöstelyn kehittämisen monitavoitearviointi todettiin, että Kymijoen vaelluskalojen elinolojen parantamiseksi tulisi kehittää ympäristövirtaamia, jotka ovat olennaisia mm. kalateiden toimivuuden näkökulmasta. Kalatalousviranomaisen tulisikin voida hakea nollavelvoitelaitoksille ja jo voimassa oleville luvilla myös ympäristövirtaamavelvoitteita.

Lisäksi vaelluskalojen elinolosuhteiden parantamista tulisi tarkastella koko jokiekosysteemin osalta. Esimerkiksi Kymijoessa on viisi laskuhaaraa ja lukuisia, eri toimijoiden omistamia vesivoimalaitoksia. Tämä hankaloittaa Kymijoen vaelluskalojen elinolojen parantamista merkittävästi.

HE:n mukaan lakimuutosta edistettäisiin olemassa olevin resurssein, eikä se perustuisi strategisesti määriteltuihin arvioihin siitä, missä kalatalousvelvoitteen hakeminen toisi suurimmat hyödyt.

Nollavelvoitelaitoksen omistaja olisi HE:n mukaan luvanhaltijalla olisi oikeus saada valtiolta korvaus kalatalousvelvoitteesta aiheutuvasta vesivoiman menetyksestä johtuvasta hyödyn olennaisesta vähentymisestä. Korvauksia arvioitaessa tulee huomioida myös luvanhaltijan pitkäaikainen oikeus nauttia vesivoimatuotannon suomista tuloista ilman kalatalousvelvoitteita.

Kymenlaakson liitolla ei ole asiasta muuta lausuttavaa.

Hering Frank
Kymenlaakson liitto

Leino Kaisa
Kymenlaakson liitto